

Reklam Kurulu 2024 Yılıın İlk Üç Ayında Yaklaşık 65 Milyon Türk Lirası Tutarında İdari Para Cezasına Hükmetti

Nisan 2024

Reklam Kurulu'nun ("**Kurul**") 12 Mart 2024 tarih ve 343 sayılı toplantısında, çeşitli sektörlerden gelen reklamlar detaylı olarak incelendi. Gerçekleştirilen toplantı neticesinde; tüketicileri yanıltan reklam ve haksız ticari uygulamalarla mücadele edilmesi amacıyla, mevzuata aykırı reklam yapan gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde idari para cezaları tesis edilirken, söz konusu reklamlarla ilgili durdurma kararları da alındı. Toplantı neticesinde tesis edilen toplam 17.037.891,00 Türk Lirası tutarındaki idari para cezası ile Kurul'un 2024 yılı içerisinde verdiği toplam idari para cezası tutarı 64.938.795,00 Türk Lirası'na ulaştı.

Kurul'un 2024 yılı içinde almış olduğu kararlarda; şirketlerin sundukları ürün ve hizmetlere ilişkin kampanyaları ile ilgili yanıltıcı reklamlar sebebiyle verilen cezalar dikkat çekmektedir. Özellikle kampanyalı ürün ve tarifelerde sonradan değişikliğe gidilmesine rağmen bunun tüketiciye açık bir şekilde yansıtılmaması; kampanyada kullanılan ürün görsellerinin kampanyaya dahil edilmemesi; sunulan ürünün reklam ve kullanım kılavuzunda yer alan bilgilerin üründe bulunmaması; reklamda gösterilen fiyatların ürünün gerçek satış fiyatından farklı olması; kampanyanın sadece seçili ürünlerde geçerli olduğunun açıkça belirtilmemesi; ödeme ve taksitlendirmeye ilgili yanıltıcı bilgi verilmesi gibi mevzuata aykırılık durumlarında ilgili gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde idari para cezaları uygulanmıştır. Diğer ceza alan faaliyetleri özetlemek gerekirse;

- Reklamlarında "*Türkiye'nin en çok tercih edilen*", "*mucidi*", "*ilk ve tek*" gibi ifadeler kullanan gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde de, bu ifadelerin doğruluğunu kanıtlayacak bilgi ve belgeleri Bakanlığa sunamamaları halinde idari para cezaları tatbik edilmiştir.
- Özellikle tüketici sağlığıyla doğrudan ilişkili olan gıda, takviye edici gıda, kozmetik ürün, estetik ve medikal hizmetler gibi ürün ve hizmetler sunan gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde yüksek tutarlı idari para cezaları uygulanabilmektedir. Zira çoğunlukla bitkisel/doğal ürünler başlığı altında satılan bu nitelikteki ürünler, sağlık mevzuatının izin verdiği beyanların dışına çıkılarak çeşitli hastalıklar ve buna bağlı semptomları iyileştirdiği iddiasıyla pazarlanmakta; takviye edici gıda olarak pazarlanan ancak Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda Güvenliği Bilgi Sisteminde onayı bulunmayan ürünler piyasada yer almaktadır. Bu suretle halk sağlığını tehlikeye atan reklamları yayınlayan gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde idari para cezaları tatbik edilmiştir.
- "Güzellik Salonu" tanıtımlarında yer verilen işlem ve tedavileri, "*sağlık kuruluşu*" veya "*güzellik salonu*" adı altında yetkili kurumlardan ruhsat almaksızın sunan; ayrıca sağlık kuruluşu olmadığı halde güzellik salonlarında uygulanmasına izin verilmeyen tedavileri sunan ve reklamını yapan firmalar hakkında idari para cezaları verilmiştir.

- Hekimlik mesleğini yürüten kişi ve sağlık hizmetleri firmalarınınca sosyal medyadaki hesapları üzerinden “öncesi/sonrası” şeklinde görsellerle desteklenen çeşitli paylaşımlardan, “bilgilendirme sınırını aştığı” ve hekimlik mesleği yürüten şahısların faaliyetlerine ticari bir görünüm kattığı tespit edilenler aleyhinde de üst sınırdan idari para cezası verilmiştir.
- Çeşitli iletişim kanallarında reklam yaptığını belirtmeyen veya açıkça ortaya koymayan, başka bir deyişle örtülü reklam yapan kişilere ve kurumlara ağır cezalar verilmiştir. Özellikle “influencer” olarak sosyal medyada faaliyet gösteren kişilerce, çeşitli gıda takviyeleri, tedavi ve estetik işlemlerle ilgili örtülü reklam yapılması halinde bu kişiler hakkında yüksek idari para cezaları tesis edilmiştir.

Son zamanlarda tesis etmiş olduğu kararlar ile Kurul’un özellikle yukarıda belirtilen sektörlerdeki inceleme ve denetimlerini hayli sıkılaştırdığı görülmektedir. Kurul re’sen veya şikâyet üzerine, sundukları ürün ve hizmetlerle ilgili olarak tüketiciyi yanıltan, bilgi ve tecrübe eksikliğini suiistimal eden gerçek ve tüzel kişiler aleyhinde yüksek tutarlı idari para cezaları tesis etmeye devam etmektedir. Kurul idari para cezası tesis etme yanı sıra; ilgili reklamı durdurma, aynı yöntemle düzeltme ve tedbiren durdurma cezası verme gibi yetkilere de haiz olduğu gözetildiğinde; tüketicilere ürün/hizmet sunan gerçek ve tüzel kişilerin reklam ve tanıtım faaliyetlerini yürütürken, mevzuata uygun hareket etmeleri ve bu noktada azami hassasiyet göstermeleri gerekmektedir. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca; Kurul’un verdiği idari para cezaları ve durdurma kararları Bakanlık tarafından uygulanmaktadır. Kurul tarafından tesis edilen idari para cezalarına idari yargı mercileri nezdinde itiraz edilebilmektedir.

Kurul’un 12 Mart 2024 tarih ve 343 sayılı toplantısında, sektörlere göre verilen idari para cezalarına ilişkin tabloya aşağıdan ulaşabilirsiniz. İdari para cezası tutarları Kurul’un takdirinde olduğundan, aynı ihlalleri gerçekleştirilen kişilere uygulanan cezaların tutarları değişiklik gösterebilmektedir:

Sektör	Ceza Gerekçesi	İdari Para Cezası Tutarı
İLETİŞİM HİZMETLERİ	<ul style="list-style-type: none"> Telekomünikasyon şirketlerinin tarifelerine ilişkin reklamlarında gerçeğe aykırı ifadelerle yer verilmesi, kampanya istisnalarına yer verilmemesi Tarifelerde sonradan değişiklik yapılmasına rağmen tüketicinin bilgilendirilmemesi 	347.128.00,00 TL
DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI VE TEKNOLOJİ	<ul style="list-style-type: none"> Tüketicinin ani bir karar vermesini sağlamak ve bilinçli bir tercih yapması için gerekli fırsat veya zamandan mahrum bırakmak amacıyla gerçeğe aykırı olarak bir ürünün sadece çok kısıtlı bir süre içinde belirli şartlar altında sunulacağı belirtilmesi Gerçeğe aykırı olarak ürünlerin Türkiye distribütörlüğünün yapıldığının iddia edilmesi Ürün reklamında yer verilen özellikler ile kullanım kılavuzunun çelişkili olması veya gerçeği yansıtmaması 	347.128.000,00 TL veya 550.059.000,00 TL
KOZMETİK VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİ	<ul style="list-style-type: none"> Kozmetik ürünler için mevzuatta yer alan kozmetik ürün tanımını aşacak şekilde tıbbi tedaviye yönelik tanıtım yapılması 	347.128.000,00 TL veya 550.059.000,00 TL
HAKSIZ TİCARİ UYGULAMALAR	<ul style="list-style-type: none"> Kampanya koşulları ile ilgili tüketicinin aldatılması Kampanya istisnalarına yer verilmemesi Tüketicilerin internet sitesinden alışveriş yapabilmek için üyelik oluşturmaya zorlanması Tüketicilerin KVKK sözleşmesini kabul etmeye zorlanmak suretiyle çerezleri kabule ve hedefli reklamcılığa maruz bırakılması 	34.701.000,00 TL veya 347.128.000,00 TL

Sektör	Ceza Gerekçesi	İdari Para Cezası Tutarı
GIDA	<ul style="list-style-type: none">Yemek sipariş uygulamalarının kampanyalarının ana vaadin sağladığı avantajı tamamen ortadan kaldıracak ve/veya ana vaatle uyumsuzluk/çelişki içerebilecek şekilde kurgulanmasıTakviye edici gıda tanımlarında mevzuatta izin verilen sağlık beyanlarının dışına çıkılmasıÜrün tanıtımında içeriğiyle uyuşmayacak şekilde yerli "doğal" geleneksel "organik" gibi ifadelerle yer verilmesi	347.128.000,00 TL veya 550.059.000,00 TL
SAĞLIK	<ul style="list-style-type: none">Bir sağlık kuruluşu olmayan güzellik salonlarında tabipler tarafından uygulanması gereken tedaviye yönelik işlem tanımları yapılmasıHekimlik mesleğini yürüten kişilerin faaliyetlerine ticari bir görünüm yükleyen şekilde tanıtım yapılmasıBelirli bir tedaviyi sunmak üzere ruhsatlandırılmış işletmelerin uzmanlık alanı dışındaki işlem ve tedavileri yetkili olarak sunduğu izlenimini vermesi	34.701.000,00 TL veya 347.128.000,00 TL veya 550.059.000,00 TL
ÖRTÜLÜ REKLAM	<ul style="list-style-type: none">Sosyal medya hesaplarında incelemesi yapılan ürünle ilgili övücü ifadelerle ve ilgili ürünlerin satın alınabileceği linklere yer verilmesine rağmen reklam/işbirliği gibi ifadelerle yer verilmemesi	347.128.000,00 TL veya 550.059.000,00 TL
TURİZM	<ul style="list-style-type: none">Reklam verenin mevzuata uygun bir turizm belgesinin bulunmaması	550.059,00 TL

Yazımızla ilgili olarak arzu ettiğiniz zaman bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Serdar Paksoy
Kurucu, Kıdemli ve
Yönetici Ortak Avukat
spaksoy@paksoy.av.tr

Simel Sarıalioğlu
Ortak Avukat
sarialioglu@paksoy.av.tr

Onur Çeliker
Counsel
oceliker@paksoy.av.tr

Bu not sadece bilgilendirme amaçlı olup hukuki görüş içermemektedir. Bu bilgi notundaki konulara ilişkin bir sorunuz olması halinde lütfen bizi arayınız. Tüm hakları saklıdır.

Paksoy Ortak Avukat Bürosu, yerli ve yabancı yatırımcılara Türkiye'de hukuki danışmanlık ve avukatlık hizmeti sağlamak üzere ortak girişimler, şirket birleşme ve satın almaları, rekabet hukuku, gayrimenkul yatırımları, banka ve finans hukuku, enerji mevzuatı, alt yapı yatırımları, ticari ve idari davalar, iş davaları ve vergi uyuşmazlıkları gibi geniş bir yelpazede faaliyet gösteren yerel avukatlık firmasıdır.